

Regeringens handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2007-2010

Statusrapport for 2007-2009

**Den tværministerielle arbejdsgruppe til bekæmpelse af menneskehandel
Juni 2009**

Indhold

1. Indledning.....	2
2. Etablering af Center mod Menneskehandel.....	2
3. Udvidelse af refleksionsperioden	5
4. Børn og unge	6
5. Forberedt hjemsendelse og sociale tilbud til ofre for menneskehandel.....	8
6. De sociale tilbud til ofre for menneskehandel.....	9
7. Den politimæssige indsats	11
8. Menneskehandel på den internationale dagsorden	18
9. Statistik og dokumentation af indsatsen	20
10. Aktivitetsoversigt (2007 til og med april 2009)	25

1. Indledning

Med handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel har regeringen sammen med satspuljepartierne sat sig ambitiøse mål for indsatsen mod menneskehandel. Planen, som løber frem til og med 2010, sætter fokus på fire centrale indsatsområder:

1. At styrke efterforskningen, så bagmændene bliver identificeret og straffet
2. At støtte ofre ved at styrke de sociale tilbud i Danmark
3. At forebygge menneskehandel ved at begrænse efterspørgslen og øge befolkningens viden
4. At forebygge menneskehandel ved at forbedre det internationale samarbejde, herunder forbedre det forebyggende arbejde i afsenderlandene

Regeringen har sikret, at der bliver leveret en helhedsorienteret indsats for ofre for menneskehandel. Handlingsplanen omfatter både forebyggende, støttende og efterforskningsmæssige aktiviteter, samt en øget koordinering af samarbejdet mellem de sociale organisationer og myndighederne. Målene i handlingsplanen omfatter bl.a. oprettelse af et videns- og koordinationscenter på området, at mindst tre krisecentre kan modtage kvinder handlet til prostitution, at der er etableret en praksis, så alle, der er registreret som ofre for menneskehandel, får tilbudt en forberedt hjemsendelse og endelig at menneskehandel bliver sat på den internationale dagsorden.

Handlingsplanen er blevet til i et samarbejde mellem fem ministre; ligestillingsministeren, justitsministeren, socialministeren, udviklingsministeren og integrationsministeren. Den tværministerielle arbejdsgruppe til bekæmpelse af menneskehandel består af embedsmænd fra de involverede ministerier og er ansvarlig for at implementere regeringens handlingsplan. Der er i alt afsat 80 mio. kr. til aktiviteter under handlingsplanen.

I 2007 og frem til og med april 2009 har implementeringsindsatsen været koncentreret om at gøre den hidtidige sociale indsats landsdækkende, at sikre kvaliteten og en fortsat udvikling af de sociale tilbud til ofre for menneskehandel på prostitutionsområdet, om at skabe og implementere samarbejdsstrukturer mellem aktørerne på området, tilpasse lovgivningen i overensstemmelse med den enkeltes mulighed for en 100 dages refleksionsperiode og forbedre rehabiliteringsmulighederne i hjemlandene samt at styrke den politimæssige indsats. Derudover er der i begyndelsen af 2009 sat fokus på afdækning af eventuel handel med mennesker til tvangsarbejde og eventuel handel med børn til tyveri, tiggeri eller prostitution.

I det følgende gennemgås en række centrale indsatsområder tematisk, hvorefter status for hver enkelt aktivitet under handlingsplanen præsenteres skematisk.

2. Etablering af Center mod Menneskehandel

Center mod Menneskehandel (CMM) blev etableret i september 2007. Centret har ifølge handlingsplanen til formål "... at sikre mulige ofre for menneskehandel en forberedt og koordineret behandling, mens de opholder sig i Danmark". Centret har tre overordnede formål:

- At forbedre den sociale indsats for ofre for menneskehandel
- At koordinere samarbejdet mellem de sociale organisationer og andre myndigheder
- At opsamle og formidle viden om menneskehandel

Målgruppen

Målgruppen for indsatsen i den ny handlingsplan er alle potentielle ofre for menneskehandel i Danmark. Den største gruppe er uden sammenligning kvinder handlet til prostitution, men handlingsplanen omfatter også børn handlet til kriminalitet, tiggeri eller prostitution og hvis det bliver aktuelt, ligeledes mænd eller kvinder handlet til tvangsarbejde, kriminalitet eller organdonation.

I 2008 og begyndelsen af 2009 er arbejdet med potentielt handlede børn intensiveret, og der er indledt undersøgelser af mulig forekomst af handel til tvangsarbejde. CMM har iværksat en undersøgelse af rekruttering af og vilkår for au pair piger i Danmark med henblik på at afklare, om der på dette område kan forekomme menneskehandel. Undersøgelsens resultater vil foreligge medio august 2009. Der er yderligere taget kontakt til fagforeninger, arbejdstilsynet m.m. for at afdække risikogrupper i forhold til tvangsarbejde på det danske arbejdsmarked og for planlægning og koordinering af et fremtidigt samarbejde på dette område.

Koordinering af den sociale indsats

Til det udførende sociale arbejde har CMM indgået kontrakt med en række NGOer og sociale organisationer på området. I forhold til indsatsen over for kvinder handlet til prostitution er der således indgået aftaler med Reden International (tidligere Reden - Stop Kvindehandel) i Københavnsområdet og Pro Vest i Sønderjylland, der begge har erfaring med området fra den forrige handlingsplan. Desuden indgår Kompetencecenter Prostitution, som også løser en lang række andre opgaver på prostitutionsområdet, i indsatsen. De tre organisationer har hver deres arbejdsområder og udfører til sammen det landsdækkende opsøgende og støttende arbejde for kvinder handlet til prostitution.

Der er indgået en kontrakt med Krisecenter Odense, der har specialiseret sig i at yde en særlig indsats i forhold til gruppen af kvinder handlet til prostitution, og en generel aftale med Landsorganisationen af Kvindekrisecentre LOKK om at kunne benytte LOKKs øvrige krisecentre til midlertidigt beskyttet ophold til kvinder handlet til prostitution. Det centrale tilbud om beskyttet ophold ydes dog af Reden International, der driver et specialiseret krisecenter/botilbud udelukkende målrettet denne gruppe. Også Dansk Røde Kors' kvindecener og asylcentre i øvrigt anvendes.

I 2008 er der sket en generel opkvalificering af de opsøgende medarbejdere i Kompetencecenter Prostitution, Reden International, Pro Vest samt af medarbejder fra Krisecenter Odense gennem kurser og undervisningsdage forestået af CMM, og med undervisningsdage arrangeret af henholdsvis Udlændingenservice og Rigspolitiets Udlændingefdeling. Også Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) har bidraget til undervisningen. I 2009 er det besluttet at specialisere medarbejderstaben i Kompetencecenter Prostitution, således at seks ud af de tolv opsøgende medarbejdere dækker menneskehandelsområdet. Samtidig er der sket en justering af den geografiske dækning af landet i forhold til de opsøgende teams, således at denne i højere grad følger regionsgrænserne.

Koordinering med andre myndigheder

CMM har udviklet samarbejdsrelationer og procedurer for samarbejde med en række myndigheder og organisationer.

CMM samarbejder med Udlændingenservice om identifikation af handlede personer, aktiviteter i løbet af refleksionsperioden, herunder botilbud, forsørgelse, sundhedstilbud og aktivitet/- kursustilbud og tilrettelæggelsen af den forberedte hjemsendelse, hvor der er udformet retningslinjer for sagsgangene. Desuden samarbejdes om uddannelse af fagpersoner på området.

Samarbejdet mellem Udlændingenservice og CMM er udvidet i 2008 og 2009. Der sker løbende en justering af procedurer i forbindelse med bl.a. politiaktioner, hvor Udlændingenservice træffer afgørelse om menneskehandel

på baggrund af informationer fra politi og CMM. Desuden sker der løbende afklaring af rolle- og ansvarsfordeling mellem Udlændingesservice og CMM i forhold til forsørgelse, ophold, støttetilbud mm. på baggrund af konkrete sager og i relation til personer med forskelligt opholdsgrundlag. Der samarbejdes om den forberedte hjemsendelse i henhold til en kontrakt med Den Internationale Organisation for Migration (IOM), og der er i den forbindelse aftalt en særlig kontaktpersonordning, der skal sikre ofrene en koordineret indsats i forbindelse med hjemsendelse. Kontaktpersonerne rekrutteres fra Kompetencecenter Prostitution, der arbejder tæt sammen med Udlændingesservice og IOM om de enkelte hjemsendelsessager. Der afholdes månedlige møder mellem Udlændingesservice og CMM til drøftelse af konkrete sagsforløb og afklaring af mere overordnede og principielle sager. Desuden deltager CMM i Udlændingesservices ”Samarbejdsforum til praktisk håndtering af sager om menneskehandel”, ligesom Udlændingesservice er repræsenteret i Den Nationale Referencegruppe under CMM.

Samarbejdet med politiet er i 2008 og 2009 ligeledes udbygget væsentligt. Det drejer sig om Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC), Rigspolitiets Udlændingefdeling (RUA) og de lokale politikredse. CMM har deltaget i en lang række politiaktioner mod prostitutionens bagmænd, og der er i forlængelse heraf sket en stadig udvikling i samarbejdet omkring rolleafklaring og identifikation og beskyttelse af potentielle ofre for menneskehandel. CMM har månedlige møder med NEC og RUA og sidder desuden i forskellige større samarbejdsudvalg i forbindelse med politiets arbejde, bl.a. følgegruppen vedrørende bekæmpelse af prostitutionens bagmænd. CMM har ydet undervisning i et omfattende undervisningsprogram for elever på politiskolen og medvirket i to temadage målrettet de tolv politikredse.

Der arbejdes på udvikling af samarbejdet med asylsystemet, Kriminalforsorgen, de sikrede institutioner og lufthavnspolitiet for at styrke det opsøgende og støttende arbejde i disse systemer. Der er i 2008 afholdt kursusdage for Dansk Røde Kors medarbejdere med henblik på at uddanne personale i asylsystemet til at identificere og støtte personer, der kan være ofre for menneskehandel. Alle asylcentre er screenede for potentielt handlede blandt asylansøgerne, og der er aftalt procedurer for ansvarsfordeling, samarbejde og proces i forbindelse med handlede personer i asylsystemet. Der har været afholdt møder om procedurer og kontaktpersonordning i forbindelse med handlede personer, der opholder sig i asylsystemet og der samarbejdes omkring den forberedte hjemsendelse.

I forhold til sundhedsmyndighederne eksisterer der uformelle aftaler med Bispebjerg Hospital og Hvidovre Hospital om anonyme sundhedstilbud til kvinder handlet til prostitution. Der arbejdes med formalisering af disse aftaler og udvikling af lignede aftaler i andre dele af landet.

Der er etableret et mødested for udenlandske kvinder i prostitution på Vesterbro. Stedet er åbent tre dage om ugen og har en bemandet sundhedsklinik. Pro Vest har forsøgsvis arbejdet med et mobilt sundhedstilbud som supplement til sin sundhedsklinik. Der er nedsat en arbejdsgruppe, der skal arbejde med udvikling af landsdækkende sundhedstilbud til kvinder i prostitution.

Det nationale referencesystem

CMM har i 2008 etableret et nationalt referencesystem. Der er etableret seks regionale referencegrupper – Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Nordsjælland, Sydsjælland og København – med det formål at sikre opmærksomhed og tværfagligt samarbejde på lokalt niveau omkring mulige ofre for menneskehandel. I grupperne sidder foruden en repræsentant for CMM og en socialfaglig medarbejder, repræsentanter for politi, sundhedsmyndigheder, kommuner, asylcentre eller andre fagpersoner som lokalt er relevante for arbejdet med menneskehandel. De regionale referencegrupper har hver afholdt et eller to møder. De regionale grupper giver input til den nationale referencegruppe, der skal sikre diskussion af principielle spørgsmål i forbindelse med handlingsplanens implementering og den overordnede koordinering af området. I den nationale referencegruppe sidder repræsentanter fra Ligestillingsafdelingen, Indenrigs- og Socialministeriets kontor for børn,

Udlændingesservice, Rigsadvokaten, Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter, Rigspolitiets Udlændingeafdeling, Servicestyrelsen, Red Barnet, Dansk Røde Kors og en repræsentant fra hver af de seks regionale grupper. Denne gruppe har afholdt sit første møde i marts 2009.

Opsamling og formidling af viden

CMM opsamler viden om målgruppen og indsatserne mod menneskehandel via en række elektroniske registreringsskemaer, der skal udfyldes af de opsøgende medarbejdere. Organisationerne med kontrakt med CMM afleverer statusnotater om indsatsen og udviklingen på deres område, og der er fastlagt samtaler i løbet af året med henblik på vurdering og justering af indsatsen.

I løbet af første halvdel af 2008 er registrerings- og dokumentationsredskaberne udviklet og afprøvet og har siden leveret data til en vidensbank. Erfaringsopsamlingen har blandt andet været grundlag for ændrede og udvidede åbningstider i mødestedet, forsøg med mobilt sundhedstilbud, planlægning af undervisningsforløb og ændret vægtning af ressourcerne i det opsøgende arbejde.

Centret deltager i en række netværk med udførende socialarbejdere, forskere og beslutningstagere nationalt, i Norden og på EU- niveau. Centret formidler løbende viden til pressen, ministerier og beslutningstagere samt til uddannelsesinstitutioner i hele landet. Desuden formidler CMM viden via uddannelse af fagfolk inden for en række områder. Endelig har CMM udarbejdet et grundlagspapir om definition og identifikation af handlede og er i gang med at udarbejde et notat målrettet socialarbejderne om EU-borgeres rettigheder i forhold til arbejde og ophold i Danmark. På baggrund af dette notat udarbejdes desuden en folder målrettet EU-borgere.

I slutningen af 2008 har CMM åbnet egen hjemmeside. I første kvartal af 2009 var der 3372 besøg på siden og i de to sidste måneder af 2008 var der 1260 besøg. I 2008 og første kvartal af 2009 har CMM holdt 11 oplæg på større nationale og internationale konferencer, høringer og debatarrangementer. CMM har desuden formidlet oplysninger om menneskehandel til såvel den skrevne presse (47 artikler i 2008) som radio og TV.

Endelig har CMM udviklet en række informationsmaterialer til potentielle ofre for kvindehandel vedr. Krisecentertilbud og Mødestedet/Sundhedstilbud. Der er ligeledes udformet en guide til socialarbejderne vedr. procedurer ved politiaktioner og en guide til brug ved samtaler med udenlandske kvinder på politistationen. Materialet bliver i øjeblikket oversat til relevante sprog.

3. Udvidelse af refleksionsperioden og øvrige lovgivningsmæssige initiativer på udlændingeområdet

Den 1. august 2007 trådte en ændring af udlændingeloven (lov nr. 504 af 6. juni 2007 om ændring af udlændingeloven (Bekæmpelse af menneskehandel mv.)) i kraft, som bl.a. implementerede nedenstående initiativer fra Handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2007-2010 på Integrationsministeriets område.

Det bemærkes at de initiativer fra handlingsplanen, som er udmøntet ved udlændingeloven, alene omfatter udlændinge under Udlændingesservices forsyrgelse, dvs. asylansøgere og udlændinge, der ikke har lovligt ophold her i landet. EU-statsborgere og udlændinge der har opholdstilladelse m.v. er således ikke omfattet af bestemmelserne, men derimod af handlingsplanen, som giver dem samme muligheder for en refleksionsperiode, hjælp og støtte m.v.

Voksne ofre for menneskehandel

Udvidet refleksionsperiode på op til 100 dage (udlændingelovens § 33, stk. 14)

Hvis en udlænding, der opholder sig ulovligt her i landet, har været udsat for menneskehandel, fastsættes udrejsefristen for den pågældende til 30 dage, medmindre særlige grunde taler derimod. Sådanne særlige grunde vil typisk være, hvis udlændingen af hensyn til den offentlige orden ikke bør have en længere udrejsefrist end ellers.

Hvis særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen, der har været udsat for menneskehandel, samarbejder med myndighederne om en forberedt hjemsendelse, kan udrejsefristen forlænges op til 100 dage. Denne periode – refleksionsperioden – skal bruges til at forberede den pågældendes hjemrejse. Særlige grunde kan f.eks. være lægelige hensyn, hensynet til at den handlede udlænding skal vidne mod eventuelle bagmænd i forbindelse med efterforskning eller behandling af en straffesag om menneskehandel her i landet. Samarbejde med myndighederne om en forberedt hjemsendelse forudsætter, at udlændingen tager imod de forskellige tilbud om hjælp, og om muligt medvirker til at give oplysninger, der kan etablere de nødvendige kontakter i hjemlandet, og underskriver nødvendige ansøgninger om rejsedokumenter m.v.

Det er en forudsætning for at anvende udlændingelovens § 33, stk. 14, at det kan lægges til grund, at den pågældende udlænding har været udsat for menneskehandel. Denne vurdering foretages af Udlændingesservice.

Det er typisk politiet, der har den første kontakt med en udlænding, der har været udsat for menneskehandel. Politiet forelægger herefter sagen for Udlændingesservice med politiets vurdering af, om udlændingen er handlet. På baggrund heraf og på grundlag af informationer fra NGOer og CMM, der også måtte have haft kontakt til den pågældende, beslutter Udlændingesservice, om en udlænding kan anses for at være udsat for menneskehandel og derfor kan få fastsat en længere udrejsefrist. Er der afsagt dom i en sag, hvor udlændingen er indgået, og hvor der ved dommen er taget stilling til, om udlændingen har været udsat for handel, lægger Udlændingesservice denne vurdering til grund.

Ændret udvisningspraksis (udlændingelovens § 26 a)

Som led i bestræbelserne på at sikre udlændinge, der har været udsat for menneskehandel, en bedre hjemsendelse, er udvisningspraksis for handlede udlændinge endvidere ændret med den nævnte lovændring. En udlænding, der har været udsat for menneskehandel, og som opholder sig ulovligt her i landet, vil ikke længere blive udvist af landet, men alene udsendt, forudsat de omstændigheder, der kunne begrunde udvisning, relaterer sig til, at den pågældende er handlet. Dette indebærer, at den pågældende ikke vil blive meddelt indrejseforbud.

Tilbud om forberedt hjemsendelse

Udlændinge, der har været udsat for menneskehandel og som ikke opfylder betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark tilbydes en forberedt hjemsendelse (se s.8).

4. Børn og unge

Der har løbende været og er fortsat et samarbejde om udvikling af procedurer for identifikation og tilbud til handlede børn med Red Barnet og Dansk Røde Kors samt med de relevante myndigheder – politiet, Udlændingesservice og de sociale myndigheder. CMM har ansvaret for de eksisterende netværksgrupper på området. På nuværende tidspunkt arbejdes der på at fastlægge procedurerne for identifikation og støtte i samarbejde med de ansvarlige myndigheder. Desuden er Red Barnet i gang med at udarbejde en rapport for CMM, der sigter mod at kortlægge, om der er børn i Danmark, der er udsat for menneskehandel og som skal have de tilbud om støtte, der følger af handlingsplanen. Som på voksenområdet falder udenlandske børn og unge, der kan være ofre for menneskehandel, under forskellige myndigheders forpligtelse til at være afhængig af deres

status for ophold i Danmark. Uledsagede mindreårige, der enten søger asyl eller som har ulovligt ophold i Danmark hører under Udlændingenservices forsørgelse, mens uledsagede mindreårige med lovligt ophold i Danmark hører under de sociale myndigheders forsørgelse.

Initiativer på udlændingeområdet vedrørende uledsagede mindreårige udlændinge der søger asyl eller har ulovligt ophold

I forbindelse med ændringen af udlændingeloven, der udmøntede dele af handlingsplanen mod menneskehandel, besluttede regeringen at udstrække initiativerne vedrørende børn til at omfatte alle uledsagede mindreårige børn, uanset om barnet er handlet eller ej.

Udpegning af personlig repræsentant for alle uledsagede mindreårige børn (udlændingelovens § 56 a, stk. 1)

Der udpeges en personlig repræsentant for alle uledsagede børn, uanset om barnet ansøger om asyl eller ej. Hovedformålet hermed er at sikre, at alle uledsagede mindreårige får udpeget en fast personlig støtte hurtigst muligt efter ankomsten til Danmark.

Hvis der er tale om et handlet barn, udpeges en professionel repræsentant, hvilket betyder, at den pågældende skal have en relevant uddannelse eller erfaring f.eks. en socialrådgiver.

Udvidet eftersøgningsordning (udlændingelovens § 56 a, stk. 8)

Med lovændringen blev den gældende ordning om eftersøgning af forældrene til uledsagede børn udvidet, således at alle uledsagede børn nu er omfattede heraf – uanset om barnet har ansøgt om asyl, og uanset om barnet samtykker dertil, hvis eftersøgning er i barnets interesse. Eftersøgning vil f.eks. ikke være i barnets interesse, hvis det kommer frem, at forældrene har været involveret i handel med barnet.

Eftersøgning af forældrene til et uledsaget barn kan gennemføres i samarbejde med Dansk Røde Kors eller en anden tilsvarende organisation.

Tilbud om forberedt hjemsendelse

Udlændingenservice skal i samarbejde med relevante organisationer og myndigheder i videst mulig omfang sørge for, at alle uledsagede børn, der ikke får opholdstilladelse i Danmark, tilbydes en forberedt – dvs. veltilrettelagt og forsvarlig – hjemsendelse. Dette indebærer bl.a., at det grundigt undersøges, om der er et familiemedlem, en organisation eller andre, der kan modtage, tage sig af og yde barnet særlig hjælp i forbindelse med tilværelsen i hjemlandet. Derudover kan den forberedte hjemsendelse indebære økonomisk hjælp til eventuelt at kunne starte på et skoleforløb, til køb af undervisningsmateriale eller, hvis det er nødvendigt, til køb af medicin eller psykologbehandling.

Udlændingenservice indgik i marts 2008 en kontrakt med International Organisation for Migration (IOM), som skal assistere med den forberedte hjemsendelse for så vidt angår modtagelse og aktiviteter i hjemlandet, jf. også afsnittet ”Forberedt hjemsendelse og sociale tilbud til ofre for menneskehandel” nedenfor. Denne aftale gælder tillige for uledsagede børn, der tager imod tilbuddet om en forberedt hjemsendelse.

Vurderingen af om et uledsaget mindreårigt udlændingebarn har været udsat for menneskehandel

Når det drejer sig om uledsagede udlændingebørn under Udlændingenservices forsørgelse, dvs. asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold, er det Udlændingenservice, der vurderer, om et uledsaget barn har været udsat for menneskehandel. Udlændingenservice kan træffe afgørelse herom, hvis der under asylsamtalen (hvis barnet søger asyl) eller i forbindelse med politiets forelæggelse af en sag om ud- og afvisning af et uledsaget barn, fremkommer oplysninger til støtte herfor.

Myndighederne er allerede ved den indledende samtale med et uledsaget barn opmærksom på, om der er indikationer for, at barnet er handlet, og også ved efterfølgende samtaler og anden kontakt med barnet er myndighederne opmærksomme herpå.

Siden lovændringens ikrafttræden den 1. august 2007 til den 30. april 2009 er der ingen uledsagede mindreårige udlændinge, der er vurderet handlet til Danmark. Dansk Røde Kors har forelagt én sag for Udlændingesservice med henblik på vurdering.

Mindreårige udlændinge med lovligt ophold i Danmark

I slutningen af 2008 og begyndelsen af 2009 har der været særlig fokus på risikogrupper blandt børn fra EU-lande (særligt Østeuropa) med lovligt ophold i Danmark og eventuelle ofres muligheder for identifikation og støtte i henhold til handlingsplanen. Da denne gruppe af børn ikke hører under Udlændingesservices ansvarsområde, men derimod de sociale myndigheder, er det CMM, der foretager vurderingen af, hvorvidt et barn med lovligt ophold er handlet eller ej. I samarbejde med relevante myndigheder arbejdes der på nuværende tidspunkt på lave procedurer for identifikation og støtte til denne gruppe, således at det sikres, at alle børn, uanset status for deres ophold i Danmark, modtager den støtte, som de har krav på at få tilbudt ifølge handlingsplanen.

5. Forberedt hjemsendelse og sociale tilbud til ofre for menneskehandel

Voksne ofre for menneskehandel, som opholder sig illegalt i landet

Udlændinge, der har været udsat for menneskehandel, og som ikke opfylder betingelserne om at få opholdstilladelse her i landet, tilbydes en forberedt hjemsendelse.

En udlænding, som Udlændingesservice har vurderet handlet, får i første omgang en udrejsefrist (refleksionsperiode) på 30 dage, jf. afsnittet "Udvidet refleksionsperiode og øvrige lovgivningsmæssige initiativer på udlændingeområdet" ovenfor. Medvirker udlændingen til forberedelsen af hjemsendelse, kan refleksionsperioden forlænges til op til 100 dage.

Hensigten bag tilbuddet er bl.a. at medvirke til at styrke det enkelte menneske og derved at forhindre, at de pågældende bliver handlet igen efter en tilbagevenden til hjemlandet.

Under refleksionsperioden tilbydes aktiviteter her i landet i form af tilbud om psykologisk, juridisk og socialpædagogisk hjælp samt sundhedsfremmende behandling. Der udarbejdes endvidere en reintegrationsplan for den handlede udlænding, som omfatter modtagelse og indkvartering samt aktiviteter i de første tre måneder i hjemlandet efter hjemrejsen.

Udlændingesservice indgik i marts 2008 en kontrakt med International Organisation for Migration (IOM) vedrørende den del af den forberedte hjemsendelse, der drejer sig om udarbejdelse af reintegrationsplaner, herunder modtagelse og aktiviteter i hjemlandet. Aftalen er indtil videre forlænget til medio juni 2009 med henblik på forhandling af en permanent aftale.

Asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold her i landet er omfattet af Udlændingesservices forsørgelse. Udlændinge, der er vurderet handlede, og som opholder sig ulovligt i Danmark, bliver som udgangspunkt indkvarteret på et asylcenter. Hvis udlændinge ønsker at blive indkvarteret på krisecenter/botilbud, kan Udlændingesservice godkende dette. I tilfælde hvor udlændingen er indkvarteret på et asylcenter, er denne også omfattet af de tilbud, som de andre udlændinge får på asylcentret.

Hvis en udlænding, der er vurderet handlet, har et særligt behov af beskyttelsesmæssige årsager eller af andre årsager, vil der blive taget hensyn hertil. I de tilfælde hvor Udlændingesservice har godkendt indkvartering af en udlænding på et krisecenter, vil udlændingen blive tilknyttet et asylcenter og vil få udbetalt lommepenge hver 14. dag. Krisecentrets medarbejdere sikrer, at den pågældende bliver tilbudt det nødvendige i henhold til handlingsplanen herunder aktivering, undervisning, sundhedsbehandling, psykologhjælp eller juridisk hjælp. Det kan både være tilbud, som krisecentret selv kan tilbyde pågældende, men kan tillige være tilbud, som asylcentret kan tilbyde.

Udlændingesservice og Center mod Menneskehandel har aftalt, at når Udlændingesservice har truffet afgørelse om, at en udlænding er handlet, underretter Udlændingesservice CMM herom, hvorefter CMM udpeger en kontaktperson for udlændingen. Kontaktpersonen skal bistå udlændingen under hele forløbet i Danmark, herunder vejlede udlændingen om de forskellige tilbud, og hvis udlændingen er i udsendelsesposition, om hvad den forberedte hjemsendelse indebærer. Oplysninger fra "forberedt hjemsendelses-samtalen" vil blive videregivet til IOM med henblik på at iværksætte hjemrejsen.

Voksne ofre for menneskehandel med lovligt ophold

En række af de udenlandske kvinder, som de sociale organisationer og politiet møder i prostitution, og hvor der er mistanke om menneskehandel, er fra andre EU-lande eller har på anden måde gyldig opholdstilladelse i Danmark. Ofre for menneskehandel, som opholder sig lovligt i Danmark, har ifølge handlingsplanen ret til de samme tilbud om en refleksionsperiode, evt. hjælp til hjemrejse, sikkert ophold, social støtte, lægehjælp m.v., som kvinderne uden lovligt ophold har ifølge udlændingelovens bestemmelser. Tilbuddene leveres af de sociale organisationer, og det er CMM, der foretager vurderingen om en udlænding som antræffes og som har lovligt ophold i landet, er handlet.

6. De sociale tilbud til ofre for menneskehandel

Den sociale indsats består i:

- At opsøge og skabe kontakt til mennesker, der kan være ofre for menneskehandel
- At identificere ofre for menneskehandel
- At yde støtte til ofre for menneskehandel

Kontakt og identifikation

Det opsøgende arbejde finder sted i alle prostitutionsmiljøer; på massageklinikker, på gaden, i escortmiljøer og via internettet. Der er oprettet tre landsdækkende opsøgende teams med base fire forskellige steder; i København, Odense, Fredericia og Århus. Desuden laves der opsøgende arbejde i asylcentre, fængsler og sikrede institutioner, hvor der kan befinde sig kvinder handlet til prostitution eller handlede børn.

I 2009 har CMM indledt undersøgelser af mulig forekomst af handel til tvangsarbejde i Danmark. Der er taget initiativ til en undersøgelse af au pair-pigers situation og vilkår med henblik på at afgøre, om der i denne ordning kan skjule sig eksempler på menneskehandel. Resultater af undersøgelsen vil foreligge august 2009. Desuden er der indledt et samarbejde med de faglige organisationer, arbejdstilsyn m.fl. omkring eventuel forekomst af tvangsarbejde i Danmark indenfor en række særlige risikoområder (byggeri, sæsonarbejde i landbruget, hotelvirksomhed, rengøring).

Der blev i 2007 oprettet en hotline, som indledningsvist var åben 24 timer i døgnet. Hotlinen kan anvendes af ofre for menneskehandel, borgere som har information eller mistanke om menneskehandel og af fagfolk. Personer der ringer til hotline for at få information om menneskehandel henvises til medarbejdere i CMM, der kan svare på spørgsmål. I øjeblikket anvendes hotlinen primært af samarbejdspartner, bl.a. politiet, hvor

koordinationen i forbindelse med politiaktioner foregår via hotlinen. Der arbejdes på at udbrede kendskabet til hotlinen og etablere samarbejde med den europæiske hotline på området, når denne kommer i drift. Efter forsøgsvis at have hotline døgnåbent i godt et år, blev det på baggrund af registrering af opkald besluttet at holde hotline åben i dagtimerne fra kl. 08.00 til kl.18.00. Hotlinen er fortsat åben alle årets dage. Enkelte ofre for handel henvender sig via hotline, ligesom enkelte borger rapporterer om mistanke om handel via hotline.

Støtten til kvinder, der er handlet til prostitution

Støtten til kvinder handlet til prostitution består i rådgivning om muligheder, rettigheder og ydelser eller tilbud. De opsøgende medarbejdere vejleder om, tilbyder, henviser eller ledsager desuden til:

- a. Anonym rådgivning om skadesreducerende adfærd inklusiv sikker prostitutionsadfærd
- b. Sundhedsmæssigt skadesreducerende tilbud: Lægebehandling, Psykologbehandling, Tandlægebehandling mm.
- c. Støtte til muligt handlede ved politiaktioner med oplysning om rettigheder og tilbud
- d. Juridiske tilbud inkl. samtale og rådgivning med advokat og tilbud om bisidder ved retssager
- e. Sociale tilbud inkl. kontakt til relevante kommunale myndigheder, hvis en kvinde har lovligt ophold i Danmark
- f. Korte kompetencegivende tilbud såsom uddannelse eller kurser
- g. Ophold på krisecenter eller i botilbud inkl. sundhedsmæssigt, juridisk, og socialt tilbud og etablering af handlingsplan for kvindens ophold i Danmark
- h. Forberedt hjemsendelse i samarbejde med f.eks. International Organisation of Migration (IOM) med informationer om mulighederne i hjemlandet, udfærdigelse af rejsepapirer, evt. ledsagelse på rejsen, modtagelse af IOM eller NGO i hjemlandet, hjælp til ophold, behandling, igangsættelse af alternativ forsøgelse

Eksempler på kontakt, identificering og støtte

Mødested og sundhedstilbud

I maj 2008 åbnede et mødested for udenlandske kvinder i prostitution på Vesterbro. Stedet er bemandet med socialfagligt personale fra Reden International og Kompetencecenter Prostitution. Hensigten har været at skabe kontakt til grupper af potentielle ofre for menneskehandel, som det ellers er svært at nå.

Mødestedet er åbent tre eftermiddage om ugen. Fra august 2008 har mødestedet drevet en sundhedsklinik, der har været åben en eftermiddag om ugen og bemandet med læger og sygeplejersker. Stedet bruges primært af kvinder i gadeprostitution, men også klinikprostituerede og andre benytter stedet. Specielt sundhedstilbuddet er meget efterspurgt. Den generelle åbningstid er nu udvidet til tre dage om ugen fra kl.16 til 22, og sundhedsklinikken har udvidet åbningstiden til to eftermiddage om ugen. I mødestedet modtager kvinderne - ud over sundhedstilbuddet - kurser i prævention og sikker prostitutionsadfærd, tilbud om undervisning i fx sprog og it, rådgivning om rettigheder og muligheder, herunder tilbud om forberedte hjemsendelse, og tilbud om individuelle rådgivnings- og støtteforløb efter behov.

Pro Vest driver fortsat et mødested med sundhedsklinik for udenlandske kvinder i prostitution i Fredericia. I en periode har Pro Vest forsøgsvis og med godt resultat suppleret sit sundhedstilbud i Fredericia med et mobilt sundhedstilbud, hvor lægen efter tilsagn fra kvinderne har været med rundt på klinikker.

Opsøgende arbejde ved politiaktioner

Når politiet f.eks. via aktioner tilbageholder personer, som kan være i risiko for at være handlet, underrettes CMM, så de opsøgende medarbejdere kan være til stede med henblik på gennem samtale med den tilbageholdte at afdække indikatorer for handel, underrette den tilbageholdte om rettigheder og muligheder og yde den fornødne støtte i processen. Det kan være vanskeligt at få et retvisende indtryk af den tilbageholdtes situation under

aktionen, hvorfor det ofte vil være påkrævet efterfølgende at besøge personen igen, hvis denne fortsat tilbageholdes. Hvis den pågældende vurderes handlet af Udlændingesservice, vil vedkommende få tilbudt refleksionsperiode med ophold på et af de opholdssteder, som har aftale med CMM. Her vil personen få tilknyttet en kontaktperson, som vil sikre den handlede de rettigheder, som den pågældende har under handlingsplanen, herunder den forberedte hjemsendelse. Handlede personer, som søger asyl, har ret til de udvidede tilbud under handlingsplanen og får tilknyttet en socialfaglig medarbejder blandt CMM's leverandører, også hvis de befinder sig asylsystemet.

Den forberedte hjemsendelse

Som led i den forberedte hjemsendelse udarbejder de opsøgende medarbejdere og krisecentrene i samarbejde med kvinden en handleplan for de 100 dages ophold i Danmark. Handleplanen indeholder bl.a. oplysninger om kvindens ønsker til tilværelsen i hjemlandet og igangsættelse af initiativer, der kan forberede kvinden på denne tilværelse. Det kan f.eks. være korte uddannelses- eller praktikforløb, der kan øge kvindens kompetencer inden for det felt, hun ønsker at ernære sig ved. For personer med lovligt opholdsgrundlag i Danmark (EU-borgere m.v.) indtænkes mulighederne for alternativ forsørgelse her i landet i den individuelle handleplan.

I perioden 2008 til april 2009 er der hjemsendt seks kvinder med en forberedt hjemsendelse i samarbejde med IOM og Udlændingesservice. Disse hjemsendelser har i det store og hele fungeret godt og til kvindernes tilfredshed. Det er dog CMMs erfaring, at kun få af de kvinder der skabes kontakt til og som vurderes handlet, ønsker et ophold på 100 dage og en forberedt hjemsendelse. Kvinder som oplyses om, at de skal udrejse til hjemlandet eller andet land, hvor de har ophold, ønsker generelt at udrejse hurtigt. I nogle, men ikke alle tilfælde ønsker de at modtages af en NGO eller lignende i hjemlandet. Det betyder, at kvinderne enten udrejser selv eller udrejser med støtte fra CMM og/eller Rigspolitiets Udlændingefdeling efter aftale med Udlændingesservice – inden udløbet af de 100 dage.

Blandt kvinder som er ofre for menneskehandel og som har lovligt ophold i Danmark, opnår enkelte arbejde og arbejdstilladelse udenfor prostitutionsområdet. Det er især Reden International, der støtter kvinderne i denne ofte lange proces, det er at komme ud af prostitution og ind i andre fag. CMM arbejder på at afdække deres rettigheder og muligheder for at få arbejde og ophold i Danmark på lovlig vis, og samtidig på at udarbejde informationsmateriale til kvinderne.

7. Den politimæssige indsats

Indsatsen mod kvindehandel og mod prostitutionens bagmænd har i de seneste år været et prioriteret indsatsområde for politiet, ligesom det er et særligt prioriteret indsatsområde i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010, at der sættes effektivt ind over for prostitutionens bagmænd.

Det er Rigspolitiet, der varetager den overordnede og koordinerende rolle i forhold til dansk politis indsats mod prostitutionens bagmænd. Den 4. oktober 2006 udsendte Rigspolitiet i forbindelse med udmøntningen af regeringens handlingsplan vedrørende bekæmpelse af handel med mennesker en strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd. Strategien fastlægger en overordnet ramme for, hvordan indsatsen mod kvindehandel og rufferi yderligere kan intensiveres. Strategien indgår i politikredsens planlægning af indsatsen på området.

Strategien har bl.a. som målsætning at sikre, at der overalt i landet gennemføres en ensartet og intensiveret politimæssig indsats mod strafbare forhold i forbindelse med prostitution, og strategien beskriver i den forbindelse en række elementer af betydning for indsatsen.

Rigspolitiet offentliggjorde den 19. marts 2009 en beskrivelse af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2008, der bl.a. indeholder en beskrivelse af de indsatser rettet mod prostitutionens bagmænd, som Rigspolitiet og politikredsene i overensstemmelse med den overordnede strategi har iværksat. Beskrivelsen kan i sin helhed findes på www.politi.dk.

Vejledning til Rigspolitiets strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd

Som led i operationaliseringen af indsatsen har Rigspolitiet i samarbejde med Rigsadvokaten udarbejdet en vejledning til Rigspolitiets strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd.

Vejledningen er udformet som en – klassificeret – manual på 43 sider, der skal supplere strategien og benyttes som et arbejdsredskab i politikredsene i forbindelse med den konkrete behandling af sager i prostitutionsmiljøet og mod prostitutionens bagmænd.

Vejledningen indeholder en detaljeret gennemgang af de efterforskningsmæssige overvejelser mv., der kan være relevante i forhold til sager mod prostitutionens bagmænd med henblik på, at samtlige politikredse kan få adgang til og nyttiggøre de erfaringer, som hidtidige efterforskninger på området har givet.

Vejledningen indeholder således en beskrivelse af det retsgrundlag, der er relevant i forbindelse med efterforskningen af sager mod prostitutionens bagmænd. Vejledningen beskriver de relevante straffelovsbestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende menneskehandel og rufferi, ligesom reglerne vedrørende mellemmandsaktiviteter behandles. Endvidere er der omtale af relevante bestemmelser om menneskesmugling, der kan være af betydning i forbindelse med konkret efterforskning.

Vejledningen indeholder desuden en nærmere beskrivelse af opgavefordelingen mellem Rigspolitiet og politikredsene i forbindelse med indsatsen mod prostitutionens bagmænd.

Herudover indeholder vejledningen en beskrivelse af sagsbehandlingen, hvor der lægges vægt på skånsom behandling af ofre og vidner. Det fremgår bl.a., at politiet som udgangspunkt bør betragte alle prostituerede kvinder som potentielle ofre for strafbare forhold, og at politiet på den baggrund bør sikre, at kvinder, der træffes i prostitutionsmiljøet, er orienteret om de sociale tilbud, der formidles af relevante myndigheder og organisationer, ligesom politiet bør formidle kontakt mellem kvinden og de relevante myndigheder og organisationer, hvis kvinden giver udtryk for et ønske herom.

Det fremgår endvidere, at det i forbindelse med konkrete politiaktioner bør overvejes at underrette relevante sociale organisationer herom, således at disse får mulighed for at være til stede i forbindelse med gennemførelsen af aktioner med henblik på at kunne vejlede og rådgive de prostituerede. Antrufne prostituerede bør således orienteres om de sociale tilbud, der formidles af bl.a. Reden Stop Kvindehandel, Pro Vest, Kompetencecenter Prostitution og udvalgte krisecentre.

Endelig indeholder vejledningen en beskrivelse af den udlændingeretlige behandling af sager, herunder af samarbejdet med Udlændingetjenesten i sager om administrativ udvisning. Der er endvidere en beskrivelse af, at udlændinge, der har været udsat for menneskehandel herunder i forbindelse med prostitution, skal tilbydes en refleksionsperiode på mellem 30 og 100 dage, der bl.a. skal anvendes til at forberede hjemsendelsen.

Vejledningen blev i 2008 revideret som følge af etableringen af Center mod Menneskehandel (CMM). Dette skete for at sikre, at politikredsene i relevant omfang inddrager CMM i forbindelse med arbejdet på området.

Følgegruppe vedrørende den politimæssige indsats mod prostitutionens bagmænd

I overensstemmelse med strategiens forudsætninger om et udbygget samarbejde mellem politiet og andre relevante myndigheder og organisationer mv. har Rigspolitiet nedsat en følgegruppe vedrørende den politimæssige indsats mod prostitutionens bagmænd.

Følgegruppen består af repræsentanter for relevante myndigheder og organisationer mv., herunder sociale myndigheder, sundhedsvæsenet og udlændingemyndighederne. Det drejer sig bl.a. om CMM, Red Barnet, Reden International, Pro Vest, Dansk Røde Kors, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, SKAT, Udlændingesservice, Udenrigsministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ligestillingsafdelingen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

Følgegruppen danner rammen for en løbende dialog om generelle spørgsmål af betydning for den politimæssige indsats og samarbejdsrelationerne mellem politiet og andre myndigheder og organisationer mv.

I forbindelse med møderne har Rigspolitiet orienteret de øvrige involverede myndigheder og organisationer om status vedrørende politiets indsats mod prostitutionens bagmænd, og følgegruppen har drøftet, hvorledes samarbejdet kunne udvikles og optimeres.

Der blev i 2007 afholdt tre møder, mens der i 2008 blev afholdt to møder i følgegruppen. Det forventes, at der også fremover vil blive afholdt to årlige møder.

Uddannelsesmæssige aktiviteter

Rigspolitiet iværksatte i 2007 – som forudsat i strategien – en uddannelsesmæssig indsats i politiet, således at bekæmpelse af menneskehandel og rufferi indgår som en integreret del af undervisningen på Politiskolen for studerende på politiets grunduddannelse (PG I).

Undervisningen, der varetages af Rigspolitiet i samarbejde med CMM, tilpasses løbende i lyset af udviklingen på området, herunder i prostitutionsmiljøet, og de erfaringer der indhentes i forbindelse med undervisningen.

Rigspolitiet har løbende foretaget evalueringer af undervisningsforløbet, og langt størstedelen af de tilbagemeldinger, som Rigspolitiet har modtaget i den forbindelse, har været positive.

Rigspolitiet forestår endvidere undervisning i bekæmpelse af menneskehandel og rufferi på videregående efterforskningskurser, der ligeledes afholdes af Politiskolen, hvilket medvirker til at sikre, at polititjenestemænd, der ikke i forbindelse med grunduddannelsen har gennemgået det omhandlede undervisningsforløb, opnår indsigt i de særlige forhold på området.

Rigspolitiet udarbejdede endvidere i 2007 i samarbejde med Rigsadvokaten en plan for uddannelse af sagsbehandlere og kontaktpersoner i politikredsene. Dette har medført, at der i 2008 i samarbejde med Rigsadvokaten, SKAT og CMM i en række politikredse er blevet afholdt temadage om prostitution. Der er endvidere taget initiativ til, at Rigspolitiet på ad hoc basis gennemfører undervisning i de politikredse, der efterspørger dette.

Rigspolitiet har i samarbejde med Red Barnet udarbejdet materiale indeholdende retningslinjer for politiet vedrørende identificering af handlede børn, der bl.a. skal indgå i undervisningen på politiskolens grunduddannelse, ligesom det kan udleveres i forbindelse med anden undervisning, herunder i politikredsene.

Strategien for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd forudsætter som nævnt, at den politimæssige indsats suppleres af et udbygget samarbejde mellem politiet og andre relevante myndigheder samt organisationer mv., der kan bidrage til indsatsen mod prostitutionens bagmænd.

Rigspolitiet afsætter løbende i fornødent omfang personalemæssige ressourcer til uddannelse af eksterne samarbejdspartnere med henblik på at optimere samarbejdet mellem disse og politiet.

Rigspolitiet har således i 2008 undervist medarbejdere fra Udenrigsministeriet, forinden de er blevet udsendt til danske ambassader i udlandet, ligesom Rigspolitiet har forestået undervisning af personale fra Dansk Røde Kors og CMM.

Hertil kommer, at Rigspolitiet jævnligt deltager i konferencer og seminarer mv. vedrørende menneskehandel med henblik på at redegøre for de danske regler på området, udviklingen i prostitutionsmiljøet og de politimæssige udfordringer forbundet hermed.

Forebyggende foranstaltninger

Som led i indsatsen mod prostitutionens bagmænd forudsætter strategien også, at der iværksættes forebyggende foranstaltninger, således at strafbare forhold ikke alene efterforskes med henblik på strafforfølgning, men også søges modvirket.

Rigspolitiet har i flere tilfælde konstateret, at kvinder fra Thailand har opnået Schengen-visum på grundlag af urigtige oplysninger, og der har i disse sager været mistanke om, at det egentlige formål med indrejsen i Danmark har været prostitution.

Som et led i den forebyggende indsats tog Rigspolitiet på den baggrund i 2007 initiativ til et udbygget samarbejde med Udenrigsministeriet og Udlændingesservice om det såkaldte 'Projekt Thailand'.

Hensigten med projektet var, at mulige ofre i forbindelse med prostitution allerede i hjemlandet skulle søges udpeget som led i behandlingen af ansøgninger om visa og opholdstilladelser, således at de pågældende kunne identificeres, allerede inden de ankom til Danmark med henblik på i videst muligt omfang at modvirke strafbare forhold. Rigspolitiet havde samtidig en forventning om, at 'Projekt Thailand' muligvis ville kunne medføre afdækning af eventuelle herboende bagmænd og disses eventuelle kontakter i udlandet.

Rigspolitiet iværksatte i begyndelsen af januar 2008 i samarbejde med Udlændingesservice og Udenrigsministeriet ved den danske ambassade i Bangkok projektet, der blev afsluttet ved udgangen af 2008.

Rigspolitiets foreløbige analyse af de ca. 340 undersøgte visumsager viser, at der i ca. hver tiende sag findes relationer til prostitution i Danmark, ligesom Rigspolitiet i flere sager konstaterede store misforhold mellem på den ene side ansøgerens økonomiske og familiemæssige forhold og på den anden side den pågældendes ønske om at rejse til Danmark og tage ophold i landet i de tre måneder, som et turistvisum giver mulighed for.

Der er endnu ikke foretaget en endelig evaluering af 'Projekt Thailand'.

Lokale strategier og handlingsplaner

Den overordnede strategi fastsætter krav om, at der i hver politikreds udarbejdes lokale strategier og handlingsplaner for indsatsen mod prostitutionens bagmænd, og at der sker indberetning heraf til Rigspolitiet.

Alle politikredse havde i 2007 udarbejdet lokale strategier og handlingsplaner for indsatsen og foretaget indberetning herom til Rigspolitiet.

De fleste af de lokalt udarbejdede strategier og handlingsplaner tager udgangspunkt i målene i Rigspolitiets overordnede strategi, og der er således en høj grad af parallelitet mellem disse.

En række af de lokale handleplaner og strategier er udbygget særligt i relation til problemstillinger relateret til tilrejsende udenlandske prostituerede. Det indgår således i flere politikredse som en målsætning at foretage en målrettet grænse- og/eller udlændingekontrol med henblik på at identificere udlændinge, der agter at indrejse i landet for at ernære sig ved prostitution, således at disse kan afvises eller udvises.

Der er også et eksempel på, at politiet i forbindelse med indsatsen mod prostitutionens bagmænd skal søge at afhjælpe de ulemper, der opstår for beboerne i de områder, hvor der er et prostitutionsmiljø.

Ledende kontaktpersoner samt opgave- og ansvarsfordeling

Strategien stiller krav til politikredse om at definere en opgave- og ansvarsfordeling i de enkelte kredse for så vidt angår indsatsen mod prostitutionens bagmænd og om at udpege ledende kontaktpersoner i kredse. Oplysninger herom skal endvidere indberettes til Rigspolitiet.

Samtlige politikredse har etableret en intern opgave- og ansvarsfordeling vedrørende indsatsen og udpeget ledende kontaktpersoner, der koordinerer politikredsens indsats på området, herunder samarbejdet med lokale myndigheder og organisationer samt Rigspolitiet.

Opgaven vedrørende den interne opgave- og ansvarsfordeling er løst på flere forskellige måder i de enkelte politikredse. I mange kredse er der en opdeling af indsatsen i relation til kortlægnings- og analysearbejde på den ene side og den mere konkrete kontrolindsats på den anden side.

I mange kredse er indsatsen forankret i politikredsens OPA-Center (operativ planlægning og analyse), der således er ansvarlig særligt for det lokale kortlægningsarbejde og tilrettelæggelsen af kontrolaktioner, mens kontrolbesøg i mange tilfælde varetages af lokalpolitiet.

Der er imidlertid også politikredse, der har valgt at lade Afdelingen for personfarlig kriminalitet eller Afdelingen for organiseret kriminalitet være omdrejningspunkt for politikredsens indsats mod prostitutionens bagmænd, ligesom flere kredse har valgt at lade lokalpolitiet indsamle og formidle oplysninger om prostitutionsmiljøet.

De ledende kontaktpersoner i de enkelte politikredse er for fleres vedkommende politifolk på politiinspektør- eller vicepolitiinspektørniveau.

Kortlægning af prostitutionsmiljøet og kontrolindsatser, herunder samarbejde med andre myndigheder m.v.

Der opstilles i strategien krav om, at der sker en løbende kortlægning af prostitutionsmiljøet i de enkelte politikredse, og at der gennemføres en systematisk opsøgende indsats samt en udbygget og regelmæssig kontrolvirksomhed i prostitutionsmiljøet. Kontrolvirksomheden skal i den forbindelse så vidt muligt gennemføres i samarbejde med andre relevante myndigheder.

Alle landets politikredse, der har konstateret prostitution og prostituerede, har gennemført kontrolbesøg i og foretaget kortlægning af prostitutionsmiljøet som forudsat i Rigspolitiets overordnede strategi for området.

Politikredse har således i 2008 samlet gennemført 778 politimæssige kontrolbesøg på bordeller/escortvirksomheder fordelt på 462 lokaliteter. Politikredse har i den forbindelse opgjort det samlede

antal bordeller/escortvirksomheder til 507, idet Københavns Politi i sin opgørelse dog ikke har medtaget escortvirksomheder.

I modsætning til 2007 er langt størstedelen af alle bordeller/escortvirksomheder blevet kontrolleret i 2008. En række lokaliteter er blevet kontrolleret flere gange.

Det kan således konstateres, at politiet generelt har intensiveret indsatsen vedrørende kontrolbesøg, idet der er foretaget væsentligt flere kontrolbesøg i 2008 end i 2007.

Det bemærkes, at opgørelsen af antallet af bordeller mv. er behæftet med nogen usikkerhed, idet politikredsene har konstateret, at der løbende åbnes og lukkes bordeller i de enkelte kredse. Hertil kommer, at f.eks. Københavns Politi ikke i sin opgørelse har medtaget escortvirksomheder.

Der består et velfungerende samarbejde mellem landets politikredse og CMM. Flere politikredse har således faste aftaler om, at CMM deltager i bl.a. alle kontrolbesøg, ligesom flere politikredse jævnligt mødes med CMM vedrørende det generelle samarbejde. Enkelte politikredse og CMM afholder tillige fællesmøder med henblik på vidensdeling og erfaringsudveksling.

Politikredsen har endvidere etableret et samarbejde med SKAT i forbindelse med indsatsen mod prostitutionens bagmænd, ligesom der er etableret samarbejde med andre myndigheder og organisationer mv., herunder sociale myndigheder, Dansk Røde Kors, Red Barnet, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Reden International og Pro Vest.

Det kan endelig oplyses, at både CMM og Udlændingetjenesten i 2008 har været inddraget i planlægningen og gennemførelsen af Rigspolitiets og Københavns Politis målrettede politimæssige indsats mod det nigerianske prostitutionsmiljø i København.

Antallet af prostituerede

Rigspolitiet bemærkede i forbindelse med offentliggørelsen af beskrivelsen af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2007, at VFC (Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte), der nu er en del af Servicestyrelsen, havde vurderet, at der medio 2006 var minimum 4.732 kvinder og mænd i prostitution i Danmark, hvoraf ca. halvdelen skønnes at være af udenlandsk herkomst.

I forbindelse med beskrivelsen af indsatsen i 2007 havde Rigspolitiet med henblik på at tilvejebringe et mere fyldestgørende grundlag for den fremtidige indsats bedt politikredsene om at angive et skøn over antallet af prostituerede i de enkelte politikredse, herunder andelen af udenlandske prostituerede. Politikredsenes opgørelser viste et samlet skønnet antal prostituerede på minimum 1.200-1.300 på landsplan, hvoraf antallet af udenlandske prostituerede formodedes at udgøre omkring halvdelen. Dette antal dækkede primært over de personer, som politiet havde været i kontakt med.

Som følge af denne forskel tilkendegav Rigspolitiet, at man ville tage initiativ til iværksættelse af en nærmere kortlægning af antallet af prostituerede i Danmark med henblik på at tilvejebringe et mere fyldestgørende grundlag for den fremtidige indsats.

På et møde i følgegruppen vedrørende den politimæssige indsats mod prostitutionens bagmænd den 7. maj 2008 blev det derfor besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på kortlægning af antallet af prostituerede i Danmark.

Denne arbejdsgruppe, der har bestået af repræsentanter fra CMM, Servicestyrelsen, Udsatteenheden, Nationalt Forskningscenter for Velfærd og Rigspolitiet, har efterfølgende drøftet spørgsmålet om antallet af prostituerede i Danmark. I forbindelse med drøftelserne tog arbejdsgruppen udgangspunkt i Servicestyrelsens rapport "Prostitutionens omfang og former", hvori findes en beskrivelse af beregninger, opdelinger i prostitutionsområder samt optællingsmetoder.

Det fremgår af rapporten, at antallet af prostituerede er opgjort til i alt 5.669, og at dette er udtryk for et minimumstal af personer i prostitution 2007-2008. Tallet er udtryk for det estimerede antal prostituerede over et år. Politikredsens opgørelser over antallet af prostituerede er udtryk for et skøn udøvet i politikredsene på baggrund af det antal prostituerede, der er truffet ved kontrolbesøgene, og politiets talmateriale er derfor i højere grad udtryk for et "øjebliksbillede" end for det antal personer, der over et år har været prostituerede.

Der var i arbejdsgruppen generelt enighed om, at forskellen på de to opgørelser skyldes, at politiets tal er udtryk for et skøn udøvet af politiet på baggrund af det antal prostituerede, der er truffet ved kontrolbesøgene. Der er således i høj grad tale om et øjebliksbillede og ikke en angivelse af det antal personer, som over et år har været prostituerede. Servicestyrelsens tal er derimod udtryk for en estimering af det samlede antal af prostituerede over et år. Der var endvidere enighed om, at der er grund til at tro, at mange prostituerede over en periode arbejder på forskellige klinikker.

Arbejdsgruppen har ligeledes drøftet, hvorledes talmaterialet kan forbedres yderligere, og det blev i den forbindelse bl.a. aftalt, at Rigspolitiet skal have udleveret den liste over massageklinikker, som CMM er i besiddelse af, således Rigspolitiet kan følge op i forhold til politikredsene.

Iværksættelse af efterforskninger

Strategien opstiller endelig krav om, at politikredsene i 2007 skal iværksætte efterforskning mod kriminalitet med relation til prostitutionens bagmænd, og at der skal ske indberetning til Rigspolitiet herom.

Der er i alle politikredse, der har konstateret prostitution, i perioden fra 2007 til 1. april 2009 iværksat efterforskning med relation til indsatsen mod prostitutionens bagmænd. I en række af disse efterforskninger har Rigspolitiets Rejsehold ydet efterforskningsmæssig assistance. Det karakteristiske for disse efterforskninger har været sagernes kredsgrænseoverskridende karakter, hvortil kommer, at de fleste af disse sager har haft internationale forgreninger.

Rigspolitiet har udarbejdet opgørelser over sager vedrørende antallet af anmeldelser, sigtelser og afgørelser i relation til straffelovens §§ 228, 229 og 262 a om rufferi, mellemmandsvirksomhed og menneskehandel.

Statistikken, der er indeholdt i Rigspolitiets beskrivelse af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2008, omfatter sager fra 2000 til 2008. Det skal i den forbindelse bemærkes, at straffebestemmelsen i § 262 a om menneskehandel først trådte i kraft den 8. juni 2002.

Statistikken viser, at der er sket en stigning i antallet af sigtelser for menneskehandel i samme periode. Antallet af afgørelser for menneskehandel viser også en stigende tendens, om end antallet af fældende afgørelser i 2008 er opgjort til syv afgørelser mod otte fældende afgørelser i 2007.

For så vidt angår 1. kvartal i 2009 kan det oplyses, at politiet har registreret 19 anmeldelser for rufferi og 5 anmeldelser for menneskehandel. Der er endvidere rejst 24 sigtelser for rufferi og 12 sigtelser for menneskehandel. Endelig er der i samme periode truffet i alt 14 afgørelser, hvoraf 4 er fældende afgørelser.

8. Menneskehandel på den internationale dagsorden

Internationale initiativer

Forebyggelse og bekæmpelse af handel med mennesker støttes på en række områder og gennem en vifte af udviklings- og udenrigspolitiske instrumenter. Politisk sætter Danmark bekæmpelse af menneskehandel på dagsordenen både i bilaterale og internationale fora, og der var i 2008 uændret stærk fokus på dette område.

Krænkelser af menneskerettigheder, manglende demokratisering, dårlige regeringsførelse, vold og diskrimination rammer typisk de fattige og mest udsatte grupper som kvinder og børn hårdest. Derfor er det også de grupper, som er mest udsatte for at blive ofre for menneskehandel, og derfor er respekt for menneskerettigheder og støtte til demokratisering den grundlæggende ramme for Danmarks bilaterale bidrag til bekæmpelse af menneskehandel.

I det bilaterale udviklingssamarbejde støttes primært indsatser, som skal forebygge menneskehandel og bistå ofre og som gennemføres af civilsamfundsorganisationer.

I Benin, hvor der er en udbredt handel med børn, søges handlen bekæmpet især gennem programmer, der skal sikre børns rettigheder. I Kenya gennemføres et treårigt projekt, der skal hjælpe børn og unge, der udnyttes i sex-industrien. Mange af dem menes handlet.

I Danmarks nye handlingsplan til gennemførelse af Sikkerhedsrådsresolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed (2008-2013), bliver der gjort opmærksom på den øgede risiko for menneskehandel i konflikt- og postkonflikt situationer, og foreslås der initiativer til at mindske denne risiko.

I foråret 2007 blev der vedtaget en strategi for Udenrigsministeriets Naboskabsprogram 2008-2012, og det blev i den forbindelse besluttet at udarbejde et nyt 3-årigt program 2009-2012 til bekæmpelse af menneskehandel i Østeuropa. Det nye program til 29.5 mio. kr. er primært rettet mod Hviderusland, Moldova og Ukraine og skal desuden styrke samarbejdet mellem de organisationer, som i de enkelte lande bekæmper handel med mennesker. Programmet omfatter både forebyggende aktiviteter og støtte til ofre for menneskehandel. Det overordnede mål er at støtte nationale myndigheder, internationale organisationer og NGOers bestræbelser på at bekæmpe menneskehandel. Det implementeres primært af IOM, Den Internationale Organisation for Migration og i et tæt samarbejde med andre donorer.

Der gennemførtes i september/oktober 2007 et midtvejs evaluering af Naboskabsprogrammet. Konklusionen var, at programmet er særdeles nyttigt og en stort set uændret fortsættelse blev anbefalet.

I FN-regi arbejdede Danmark blandt andet aktivt sammen med andre EU-lande for en forlængelse af mandatet for Menneskerettigheds-komitéens særlige rapportør om menneskehandel. Der blev valgt ny rapportør i 2008.

I forbindelse med forhandlingerne under FN's racismeopfølgingskonferencen (Durban II) i foråret 2009 lykkedes det på bl.a. dansk foranledning i slutdokumentet at få understreget nødvendigheden af at modvirke menneskehandel og moderne former for slaveri i racismesammenhæng med særlig fremhævelse af kvinder og piger.

Som det fremgår af "Handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2007-2010" støttes både direkte og indirekte bekæmpelse af menneskehandel gennem danske bidrag til en række FN-organisationer og i Danmarks årsforhandlinger med de pågældende organisationer.

Som et eksempel på udvidet samarbejde til bekæmpelse af menneskehandel kan nævnes ICAT (Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons), som består af UNHCR, OHCHR, IOM, UNICEF, UNICRI, UNIFEM, UNDAW og UNODC, der nu søger at gennemføre koordinationsaktiviteterne på trafficking-området ikke kun på globalt men også regionalt og nationalt niveau.

I NATO-regi støtter Danmark kraftigt den udnævnte seniorkoordinatorers arbejde for bekæmpelse af menneskehandel og forslag til yderligere aktiviteter på området fremlæge NATO's nul-tolerance-politik har fortsat kraftig støtte fra Danmark.

De sociale aspekter af menneskehandel

I oktober 2006 blev der på dansk initiativ afholdt en rundbordssamtale i København for socialministre fra de baltiske og nordiske lande. Formålet med rundbordssamtalen var, at:

- Få overblik over den eksisterende sociale indsats for støtte og forebyggende socialt arbejde
- Etablere konkrete samarbejdsprojekter i afsenderlandene, særlig med sigte på de forebyggende social- og sundhedsmæssige aspekter
- Styrke samarbejdet mellem modtager- og aftagerlande om den sociale indsats over for ofre for menneskehandel.

På mødet blev der vedtaget et statement, der lægger rammerne for det fremtidige samarbejde i regionen. Desuden blev det vedtaget at arbejde videre med en række forebyggelsesprojekter, der har til formål at undervise socialarbejdere i nogle af de baltiske lande, så de kan gå i dialog med teenagere, der er særligt sårbare og i risikogruppen for at blive handlet. Projekterne er fortsat under implementering.

Nordisk Ministerråd har, som opfølgning på rundbordssamtalen, arbejdet aktivt for at få menneskehandel på dagsordenen inden for Den nordlige dimensions partnerskab på social- og sundhedsområdet. I december 2007 vedtog man på det årlige ministermøde at gøre menneskehandel til et samarbejdsområde for partnerskabet, og det indgår i handlingsplanen for 2008. Nordisk Ministerråd har til opgave at koordinere de internationale organisationers indsatser til bekæmpelse af menneskehandel i EUs nordlige dimension med målsætningen om at effektivisere indsatsen og undgå overlap.

I maj 2008 blev det besluttet at udarbejde en nordisk-baltisk strategi til bekæmpelse af menneskehandel til seksuel udnyttelse. Strategien skal tilføje yderligere værdi til de nationale indsatser. Strategiudviklingen er fortsat i gang.

I april 2008 blev der holdt en konference under titlen: *"Cooperation to combat trafficking in human beings between North-West Russia, Baltic and Nordic countries"* i St. Petersburg for at diskutere nordisk, baltisk og russisk indsats til bekæmpelse af menneskehandel. Under konferencen blev de forskellige muligheder for at mindske risikoen for at blive udsat for menneskehandel og koordineringen af indsatsen i Østersøregionen drøftet.

Mobilitetsprogrammet *"Efforts in fighting against trafficking in human beings"* startede i 2007 og gennemføres i samarbejde med de russiske myndigheder. Den overordnede målsætning er at præsentere nordiske modeller for arbejdet med bekæmpelse af menneskehandel og best practises for fagpersoner (politi, socialarbejdere m.fl.) fra det nordvestlige Rusland, som i sit daglige arbejde kommer i kontakt med problematikker omkring menneskehandel.

Nordisk Ministerråd har desuden her i maj 2009 besluttet at finansiere yderligere to projekter på området:

1. En nordisk-baltisk konference om de sundhedsmæssige konsekvenser af handel til seksuel udnyttelse og barriere for adgangen til sundhedsydelser.

2. Et projekt om beskyttelsesordninger for ofre for menneskehandel. Et komparativt studie af ophold og støtteordninger for ofre for menneskehandel og retsforfølgelse af bagmænd.

Under Østersørådet er der yderligere nedsat en Task Force til bekæmpelse af menneskehandel. Danmark har i øjeblikket formandskabet, der afsluttes med udgangen af juni 2009, hvorefter det overtages af Litauen. Der er for perioden 2008-2010 vedtaget fem strategiske målsætninger for arbejdet:

1. Træning for Østersøregionens diplomater og konsulærpersonale i menneskehandel.
2. Fælles projekt med UNODC om: ”Fostering NGO and Law enforcement Cooperation in Preventing and Combating Human trafficking in, from and to the Baltic Sea Region”.
3. Regional informationskampagne til bekæmpelse af menneskehandel.
4. At forbedre dataindsamlingen og støtte forskningen på området i regionen.
5. At forestå en komparativ regional juridisk analyse om menneskehandel.

Både træningen af diplomater og konsulærpersonale samt projektet med UNODC er under implementering, mens de sidste tre punkter er under forberedelse eller ved at blive igangsat.

9. Statistik og dokumentation af indsatsen

For så vidt angår statistiske oplysninger i relation til den politimæssige indsats, henvises til afsnittet om den politimæssige indsats i afsnit 7.

Oplysninger om antallet af udlændinge under Udlændingenservices forsørgelse, der er vurderet handlede

Asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold her i landet er omfattet af Udlændingenservices forsørgelse. Den 1. august 2007 trådte lov nr. 504 af 6. juni 2007 (Bekæmpelse af menneskehandel) i kraft. I perioden fra lovens ikrafttræden til den 30. april 2009 har Udlændingenservice vurderet i alt 49 udlændinge handlede ud af 186 forelæggelser.

8 af de 49 handlede udlændinge har søgt asyl og blev vurderet handlede i løbet af asylsagen. Én af disse har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2 (beskyttelsesstatus), én anden af disse har fået genoptaget sin asylsag, og de øvrige seks udlændinges asylsager verserer fortsat.

41 af de 49 handlede udlændinge har ikke søgt asyl. De har alle fået fastsat en refleksionsperiode efter at være vurderet handlede. 30 af de 41 kvinder er enten udrejst selv, påset udrejst af politiet eller forsvundet i løbet af refleksionsperioden. Størstedelen er forsvundet og ikke genopdukket.

6 af de 41 kvinder er udrejst som led i en forberedt hjemsendelse tilrettelagt af IOM, henholdsvis til Brasilien (2 kvinder), Uganda (1 kvinde med 2 børn), Østrig (1 kvinde fra Nigeria, der havde opholdstilladelse i Østrig), Rumænien (1 kvinde) og Letland (1 kvinde).

4 af de 41 kvinder har fået udsat deres udrejsefrist, mens myndighederne undersøger forholdene i hjemlandet. Den sidste af de 41 kvinder er varetægtsfængslet pga. et kriminelt forhold og afventer dom i denne sag.

Oplysningerne er baseret på manuelle optællinger og kan derfor være behæftet med usikkerhed.

Oplysninger om antallet af kvinder i prostitution, de sociale organisationer med kontrakt med CMM har haft kontakt til

De sociale organisationer, som driver det opsøgende arbejde, sundhedstilbud, botilbud m.v. skønner i perioden 2007- marts 2009 at have haft kontakt til:

År	Antal kvinder mødt	Antallet af de kvinder, der er mødt, hvor socialarbejdere har identificeret indikationer på handel
2007 ¹	ca. 250	Ukendt tal
2008 ²	431	72
2009 (Til og med 30.marts)	202	22

Kontakten til målgruppen foregår via det opsøgende arbejde på gaden på Vesterbro og på massageklinikker landet over, via Mødestedet på Vesterbro, Pro Vest's sundhedstilbud, asylsystemet og via politiet. Som det ses af oversigten, er det ikke alle de kvinder, der skabes kontakt til, som identificeres som handlede; enten fordi det ikke er muligt på grund af kontaktens karakter, eller fordi der ikke er noget i kvindens historie, der tyder på handel – enten fordi hun reelt ikke er handlet eller fordi hun ikke ønsker at fortælle sin historie. Det er dog de sociale organisationers vurdering, at kvinderne er i en sårbar situation, og at en del af dem er udnyttede i et eller andet omfang.

Kun en del af de kvinder, som de sociale organisationer kommer i kontakt med, får deres sager forelagt Udlændingesservice og får dermed deres status som handlet eller ikke handlet afgjort af Udlændingesservice. EU-borgere og udlændinge med andet lovligt opholdsgrundlag hører ikke under Udlændingesservices regler, og kan derfor ikke blive vurderet af Udlændingesservice. De modtager i stedet støtte på baggrund af en vurdering af CMM. Hovedparten af det antal kvinder, som Udlændingesservice har vurderet handlet, er kvinder der i første instans er mødt af de sociale organisationer, som driver det opsøgende arbejde, og derfor indgår de kvinder med stor sandsynlighed i statistikken, der er oplyst fra de sociale organisationer. Fra 2009 er der etableret en praksis mellem CMM og Udlændingesservice, hvor antallet af kvinder, som vurderes handlet af udlændingesservice, afstemmes med antallet af kvinder, som socialarbejdere møder, og hvor der er indikationer på handel.

Oplysninger fra de sociale organisationer kan give et fingerpeg om tendenserne på området, men kan ikke stå alene, når det handler om at vurdere omfanget af menneskehandel. Samtidig er det væsentligt at pointere, at oplysningerne er behæftet med en vis usikkerhed. Med centraliseringen i CMM og ensretningen af registreringssystemet samt et fælles grundlag for identifikation af ofre for menneskehandel arbejdes der konstant på at forbedre datagrundlaget.

Oplysninger om antallet af børn handlet til Danmark

Siden lovændringens ikrafttræden den 1. august 2007 til den 30. april 2009 er der ingen uledsagede mindreårige udlændinge, der har søgt asyl eller som har ulovligt ophold, der er vurderet handlet til Danmark. Dansk Røde Kors har forelagt én sag for Udlændingesservice med henblik på vurdering. Der er ligeledes ikke vurderet nogen børn handlet til Danmark af CMM.

Red Barnet er i gang med at udarbejde en rapport for CMM, der sigter mod at kortlægge, om der kunne være børn i Danmark, der er udsat for menneskehandel og som har krav på de tilbud om støtte, der følger af handlingsplanen. Det forventes, at rapporten offentliggøres i løbet af sommeren 2009.

¹ Oplysningerne fra de sociale organisationer har for perioden 2007 været mangelfulde. Der er derfor foretaget et skøn over de samlede antal kvinder, som organisationerne har været i kontakt med.

² Tallene for 2008 og 2009 baserer sig på det registreringssystem Center mod Menneskehandel har etableret i løbet af første halvår 2008. Registreringssystemet er løbende justeret, således at det i videst mulig omfang lever op til kravene om anvendelighed i forhold til de udførende og de vidensindsamlende aktører. Da skemaer så vel som samarbejdsprocedurer er udviklet og justeret i løbet af 2008, vil der for dele af statistikkens vedkommende være tale om mindre mangler. Dette er dog søgt minimeret ved supplerende data fra de sociale organisationer Center mod Menneskehandel har kontrakt med.

Statistik på diverse indsatser under Center mod Menneskehandel 1. kvartal 2009:

- Opsøgende arbejde på gaden

Reden Internationals opsøgende medarbejdere har i første kvartal af 2009 mødt 36 nye udenlandske kvinder via det opsøgende arbejde på gaden (ud af 215 kontakter på gaden i alt i perioden). Tallet siger ikke noget om, hvor mange af de kvinder, der eventuelt er handlet, men udelukkende om hvor mange nye udenlandske kvinder der er kommet til gadeprostitutionen på Vesterbro. Pro Vest har i samme periode været i kontakt med 8 kvinder på gaden i Odense.

- Opsøgende arbejde på massageklinikker

De opsøgende medarbejdere har mødt 16 udenlandske kvinder i prostitution på massageklinikker i første kvartal af 2009.

- Mødestedet Vesterbro

Mødestedet på Vesterbro har haft 253 besøgende i første kvartal 2009. Medarbejdere i Mødestedet vurderer, at omkring 55 % er gengangere. I perioden har der været et gennemsnitligt besøgstal på 7,5 pr. åbningsdag. De dage, hvor sundhedstilbuddet er åbent, har der i gennemsnit været 10,3 besøgende.

- Sundhedstilbud v. Mødestedet Vesterbro

Sundhedstilbuddet på Vesterbro har været benyttet 86 gange i første kvartal 2009. Det betyder ikke, at 86 kvinder har benyttet sundhedstilbuddet, da der kan være tale om gengangere.

- Sundhedstilbud v. Pro Vest

Sundhedstilbuddet v. Pro Vest i Fredericia har været benyttet 44 gange i første kvartal 2009. Det betyder ikke, at 44 kvinder har benyttet sundhedstilbuddet, da der kan være tale om gengangere.

- Politiaktioner

I første kvartal 2009 har de sociale organisationer med kontrakt med Center mod Menneskehandel været tilkaldt ved 19 politiaktioner.

- Hotline

Der har været 27 opkald på hotline i første kvartal 2009.

Antal opkald fordelt på henvendelsens karakter:

Politi: 20 opkald (7 opkald angående kommende aktioner - de resterende 13 opkald er vedrørende orientering om konkrete sager)

Samarbejdspartnere: 5 opkald (1 for information, 3 for opfølgning på sager, 1 varsling af aktion)

Øvrige informanter: 1 opkald (sygehusvæsenet var kommet i kontakt med mulig handlet kvinde)

Andre: 1 opkald (angående film om menneskehandel)

- Krisecentre

Reden Internationals Krisecentre:

Der har i første kvartal 2009 været 9 indskrivninger på Reden Internationals Krisecentre.

Af de 9 indskrevne er 4 udskrevet igen.

Der har i perioden været 106 belægningsdage.

Odense Krisecentre:

Der har i første kvartal 2009 været 1 indskrivning på Odense Krisecentre.

Kvinden havde én overnatning og er udskrevet igen. Der har i perioden været 1 belægningsdag.

- Hjemsendelser

Udover 3 hjemsendelser foretaget via IOM til henholdsvis Brasilien, Letland og Rumænien, er 1 person sendt hjem til Letland via de sociale organisationer, og 2 personer er hjemsendt til Rumænien med assistance fra CMM i første kvartal 2009.

Statistik på diverse indsatser under Center mod Menneskehandel i 2008:

- Opsøgende arbejde på gaden

De opsøgende medarbejdere har i 2008 mødt 144 nye udenlandske kvinder i prostitution på gaden på Vesterbro. Tallet siger ikke noget om, hvor mange af de kvinder, der eventuelt er handlet, men udelukkende om hvor mange nye udenlandske kvinder der er kommet til gadeprostitutionen på Vesterbro.

- Opsøgende arbejde på massageklinikker

De opsøgende medarbejdere har mødt 131 kvinder med udenlandsk baggrund i prostitution på massageklinikker rundt om i Danmark. Ved størstedelen af kontakterne i massageklinikmiljøet har det ikke været muligt at vurdere, om kvinderne er handlet eller ej.

- Mødestedet Vesterbro

Mødestedet på Vesterbro har haft 356 besøg i 2008 (perioden 6. juli – 31. dec.). Medarbejdere i Mødestedet vurderer, at omkring 75 % er gengangere. På denne baggrund er der belæg for at anslå, at Mødestedet i 2008 har haft besøg af ca. 90 personer.

I perioden har der været et gennemsnitligt besøgstal på 4,1 pr. åbningsdag. De dage hvor sundhedstilbuddet er åbent, har der i gennemsnit været 6,9 besøgende.

- Sundhedstilbud v. Mødestedet Vesterbro²

Sundhedstilbuddet har været benyttet 134 gange i 2008 (9. august – 31. dec.). Det betyder ikke, at 134 kvinder har benyttet sundhedstilbuddet, da der kan være tale om gengangere.

- Sundhedstilbud v. Pro Vest³

Sundhedstilbuddet v. Pro Vest i Fredericia har i 2008 været anvendt 116 gange. Det betyder ikke, at 116 kvinder har benyttet sundhedstilbuddet, da der kan være tale om gengangere.

- Politiaktioner

I 2008 har de sociale organisationer med kontrakt med Center mod Menneskehandel været tilkaldt ved 53 aktioner.

- Hotline

I 2008 var der 88 opkald på hotline⁴. Af registreringerne ses det, at antallet af henvendelser har været stigende i perioden.

Antal opkald fordelt på kvartal:

1. kvartal 10 opkald
2. kvartal 19 opkald
3. kvartal 20 opkald
4. kvartal 25 opkald

³ Da langt størstedelen af de kvinder der bruger sundhedstilbuddet registreres i det opsøgende arbejde, tæller de ikke med i den samlede vurdering af omfang.

⁴ Heri er ikke medregnet forkert nummer

Antal opkald fordelt på henvendelsens karakter:

Politi: 37 opkald (heraf 5 for information, 8 varslinger af aktioner, 22 angående mulige ofre for menneskehandel og behov for assistance)

Samarbejdspartnere: 14 opkald (heraf 6 for information og 8 angående mulige ofre for menneskehandel)

Øvrige informanter: 15 opkald (heraf 10 angående mulige ofre, 2 for diverse oplysninger, 2 angående almindelig prostitution og 1 angående mulig bagmand)

Studerende og skoleelever, der ønsker information: 14

Mulige ofre for menneskehandel: 7 opkald

Andre: 1 opkald fra rigshospitalet (angående muligt offer for menneskehandel)

- Krisecentre⁵

Reden Internationals Krisecenter:

Der har i 2008 været 39 kvinder på Reden Internationals Krisecenter.

Det samlede antal belægningsdage i perioden er på 987

Det gennemsnitlige antal belægningsdage pr. person er på 25,3

Odense Krisecenter:

Der har i 2008 været 7 kvinder på Odense Krisecenter

Det samlede antal belægningsdage i perioden er på 141, spændende fra 3 – 94 dage pr. person.

Det gennemsnitlige antal belægningsdage pr. person er på 20,1

Øvrige krisecentre under LOKK:

Andre krisecentre har været anvendt akut i få tilfælde i forbindelse med fx afhøring af kvinderne i politikredsene eller indtil aftale om overflytning til et af de specialiserede opholdssteder har været på plads.

- Hjemsendelser

3 kvinder er hjemsendt i 2008 via IOM til henholdsvis Brasilien, Uganda og Østrig⁶. Desuden har CMM bistået yderligere 4 kvinder med hjemrejse i 2008 til henholdsvis Tjekkiet (via ambassaden), Madrid⁷ (via CMM), Rumænien (RI) og Letland (RI).

⁵ Kvinderne på krisecentrene er registreret i forbindelse med øvrige indsatser og figurerer derfor ikke særskilt i beregningen af omfanget af kontakter

⁶ Nigeriansk kvinde med opholdstilladelse i Østrig

⁷ Nigeriansk kvinde med opholdstilladelse i Spanien

10. Aktivitetsoversigt (2007 til april 2009)

(Aktiviteterne følger handlingsplanens opbygning)

Aktivitet		Status
Etablering af Center mod Menneskehandel	Ligestillingsafdelingen	Centret blev etableret i september 2007 og har fem medarbejdere tilknyttet. Centret er organisatorisk placeret i Servicestyrelsen.
Etablering af lokale teams	Ligestillingsafdelingen	Lokale teams er placeret i København, Århus, Odense og Fredericia og udfører herfra en landsdækkende opsøgende indsats i forhold til prostitutionsmiljøet, støtter ofre ved politiaktioner og er til rådighed for eventuelle ofre for handel med rådgivning og støtte. De socialfaglige medarbejdere har modtaget omfattende opkvalificering i 2008/2009.
Udvikling af programmer for forberedt hjemsendelse	Integrationsministeriet og Center mod Menneskehandel	<p>Udlændingetjenesten (US) giver tilbud om støtte til handlede udlændinge under opholdet her i landet. Med henblik på udførelsen af modtagelses- og reintegrationsaktiviteter i hjemlandet indgik US i marts 2008 kontrakt med International Organisation for Migration (IOM). Pr. 30. april 2009 er seks kvinder udrejst som led i hjemrejse forberedt af IOM.</p> <p>De sociale organisationer udarbejder i samarbejde med den enkelte handleplaner for den del af den forberedte hjemsendelse, der foregår i DK. CMM samarbejder med US om den forberedte hjemsendelse via IOM. CMMs socialfaglige medarbejdere er kontaktperson for kvinder, der er i hjemsendelse, og samarbejder med kvinden, US og IOM om planlægning af hjemsendelse med udgangspunkt i kvindens ønsker og mulighederne i hjemlandet. CMM arbejder desuden med koncept for integration i Danmark for handlede EU-borgere og andre med lovligt ophold.</p>
National referencegruppe	Center mod Menneskehandel	<p>Det nationale referencesystem er etableret. Der er etableret seks regionale referencegrupper med det formål at sikre opmærksomhed og lokal tværfaglige samarbejde omkring mulige ofre for menneskehandel. I grupperne sidder foruden en repræsentant for CMM og en socialfaglig medarbejder, repræsentanter for politi, sundhedsmyndigheder, kommuner, asylcentre eller andre fagpersoner som lokalt er relevante for arbejdet med menneskehandel. De regionale referencegrupper har hver afholdt et eller to møder. De regionale grupper giver input til den nationale referencegruppe, der skal sikre diskussion af principielle spørgsmål i forbindelse med handlingsplanens implementering og den overordnede koordinering af området. Denne gruppe har afholdt sit første møde i marts 2009</p>

Netværk med fokus på handel med børn	Center mod Menneskehandel	Ansvar for netværket er overtaget af CMM pr. april 2008. Der afholdes halvårlige møder. Desuden deltager CMM i et samarbejdsudvalg bestående af Red Barnet, Tjekpunkt, Københavns Kommune og Dansk Røde Kors. Udvalget har fokus på praksis i forhold til handel med børn og mødes ad hoc.
Hotline	Center mod Menneskehandel	Efter et års prøvetid med døgnåben hotline, er hotline nu åben alle årets dage i tiden 8.00-18.00. Hotline benyttes hovedsagligt af politiet og andre samarbejdsparter, men også i enkelte tilfælde af ofre for menneskehandel og borgere der har mistanke om menneskehandel.
Metoder og vejledninger til identificering af ofre	Center mod Menneskehandel	Der er udarbejdet et grundlagspapir om definition og identifikation. Desuden er der udviklet et registreringsskema i samarbejde med samarbejdsparter til brug for identifikation af menneskehandel ved f.eks. politiaktioner, i asylcentre mm. I samarbejde med relevante myndigheder og sociale organisationer arbejder CMM i øjeblikket på at få fastlagt klare procedurer i relation til identifikation og støtte til børn, der kan være ofre for menneskehandel.
Løbende monitorering	Center mod Menneskehandel	Der er udarbejdet en række registreringsskemaer, der skal danne basis for identifikation, opsamling af viden om målgruppen og dokumentation af de forskellige indsatser. Skemaerne udfyldes elektronisk af lokale teams og bearbejdes i CMM.
Undervisning af professionelle	Justitsministeriet, Center mod Menneskehandel, Integrationsministeriet	<p>CMM har internt planlagt og gennemført opkvalificerende undervisningsforløb for de socialfaglige medarbejdere på henholdsvis én- og todages seminarer. Der planlægges 6-7 undervisningsdage pr. år. I samarbejde mellem CMM, Rigsadvokaten, Rigspolitiets Udlændingeafdeling og NEC blev der i november 2008 afholdt to temadage for alle politikredsene - en vest og en øst-temadag. Emnet var 'Indsatsen mod prostitutionens bagmænd' og procedure for samarbejdet med de sociale organisationer og CMM.</p> <p>CMM, NEC og Politiskolen samarbejder om heldagsundervisning af førstearselever på politiskolen. CMM og NEC underviste i 2008 19 klasser af ca. 21 elever. I første kvartal af 2009 er der undervist 3 dage på politiskolen. I november 2008 afholdt CMM et to dags seminar om kvindehandel for personalet i Dansk Røde Kors asylafdeling. CMM har i november 2008 undervist diplomater i Danmark.</p> <p>US har undervist CMM medarbejdere og krisecentermedarbejdere i indkvarteringsforhold, afgræsning af hvornår US forsørger en udlænding, de nye regler på udlændingeområdet for bekæmpelse</p>

		<p>af menneskehandel samt sagsgangene i de forskellige typer af sager om menneskehandel.</p> <p>US har tillige haft en IOM repræsentant i Danmark for at beskrive IOMs opbygning og arbejdsgange vedrørende de forberedte hjemsendelser for CMMs kontaktpersoner.</p> <p>Rigspolitiet iværksatte i 2007 en uddannelsesmæssig indsats i politiet, således at bekæmpelse af menneskehandel og rufferi indgår som en integreret del af undervisningen på Politiskolen for studerende på politiets grunduddannelse (PG I).</p> <p>Rigspolitiet forestår endvidere undervisning i bekæmpelse af menneskehandel og rufferi på videregående efterforsningskurser, der ligeledes afholdes af Politiskolen, hvilket medvirker til at sikre, at polititjenestemænd, der ikke i forbindelse med grunduddannelsen har gennemgået det omhandlede undervisningsforløb, opnår indsigt i de særlige forhold på området.</p> <p>Rigspolitiet udarbejdede endvidere i 2007 i samarbejde med Rigsadvokaten en plan for uddannelse af sagsbehandlere og kontaktpersoner i politikredsene. Dette har medført, at der i 2008 i samarbejde med Rigsadvokaten, SKAT og CMM i en række politikredse er blevet afholdt temadage om prostitution. Der er endvidere taget initiativ til, at Rigspolitiet på ad hoc basis gennemfører undervisning i de politikredse, der efterspørger dette.</p> <p>Rigspolitiet har i 2008 ligeledes undervist medarbejdere fra Udenrigsministeriet, forinden de er blevet udsendt til danske ambassader i udlandet, ligesom Rigspolitiet har forestået undervisning af personale fra Dansk Røde Kors og CMM.</p>	
Seminarer og konferencer	Center Menneskehandel	mod	I 2008 og første kvartal af 2009 har CMM holdt 11 oplæg på større nationale og Internationale konferencer, høringer og debatarrangementer, herunder nordiske konferencer.
Vidensindsamling og forskning	Center Menneskehandel	mod	Viden indsamles via registreringsskemaer. Der er kontakt med danske forskere på området og med FAFO i Norge, der har særlig ekspertise på området. Desuden arbejdes på et udvidet nordisk samarbejde gennem de eksisterende netværk. CMM deltager i konferencer inden for området i EU-regi og samarbejder med den amerikanske ambassade om den årlige rapport om trafficking på verdensplan (TIP (Trafficking in Persons)-rapporten).
Lokale samarbejdsudvalg/ referencegrupper	Center Menneskehandel	mod	Se ovenfor om det nationale referencesystem.

Kvinder der er handlet til prostitution		
Strategi mod prostitutionens bagmænd	Justitsministeriet	<p>I marts 2009 udsendte Rigspolitiet en beskrivelse af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2008 som status på Rigspolitiets strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd.</p> <p>Der henvises til Rigspolitiets beskrivelse i sin helhed. Beskrivelsen kan findes på www.politi.dk.</p>
Forebyggelse og støtte til ofre		
Opsøgende arbejde	Center mod Menneskehandel	<p>Det opsøgende arbejde på massageklinikker er nu landsdækkende. Der gennemføres desuden opsøgende arbejde på gaden i København, i asylcentre og fængsler og på sikrede institutioner (børn), ligesom et program for opsøgende arbejde i escortmiljøer og på barer er under udarbejdelse.</p> <p>CMM i samarbejde med RI og Kompetencecenter Prostitution (KC) åbnede i juni 2008 et mødested for udenlandske kvinder i prostitution på Vesterbro. Fra august 2008 har mødestedet drevet en sundhedsklinik en eftermiddag om ugen bemandet med læger og sygeplejersker. Stedet bruges primært af kvinder i gadeprostitution, men også klinikprostituerede og andre benytter stedet. Specielt sundhedstilbuddet er meget efterspurgt. Den generelle åbningstid er nu udvidet til tre dage om ugen fra kl. 16 til 22, og sundhedsklinikken har også udvidet åbningstiden til to eftermiddage om ugen. I mødestedet modtager kvinderne desuden rådgivning om rettigheder og muligheder, herunder tilbud om forberedte hjemsendelse, tilbud om undervisning i fx sprog og it, kurser i prævention og sikker prostitutionsadfærd mm.</p> <p>Pro Vest har i en periode forsøgsvis og med godt resultat suppleret sit sundhedstilbud i Fredericia med et mobilt sundhedstilbud.</p> <p>KC har udvidet det opsøgende arbejde til også at omfatte internet prostitution.</p>

<p>Bosteder, krisecentre og støtte under ophold</p>	<p>Integrationsministeriet, Center mod Menneskehandel</p>	<p>Der er en aftale med Reden International om et specialiseret krisecenter, desuden med Odense Krisecenter, generel aftale med LOKK om kortvarig brug af LOKK's krisecentre i øvrigt. Desuden med Kvindecentret under Dansk Røde Kors (tidl. Fasan), Sandholm og andre asylcentre.</p> <p>US samarbejder med de sociale organisationer omkring indkvarteringssted og de øvrige tilbud til udlændinge, der har været udsat for menneskehandel. US mødes regelmæssigt med CMM, som hjælper med at koordinere arbejdet og er i nogle tilfælde US bindeled til de sociale organisationer. I de konkrete sager har US direkte kontakt med krisecentrene.</p>
<p>Udbygning af internationalt netværk</p>	<p>Integrationsministeriet, Center mod Menneskehandel</p>	<p>Der er et fortsat samarbejde med TAMPEP, nordisk samarbejde (særligt med Norge og Sverige) samt et mere ad hoc præget samarbejde med EU-landene om at sikre, at der er kvalificerede organisationer, som tager imod ofre for menneskehandel efter hjemkomsten.</p> <p>Der er ligeledes indgået en kontrakt med IOM om hjemsendelse af både kvinder og børn. IOM har kontakt og monitorerer de organisationer, som bidrager til rehabiliteringen af ofre for menneskehandel efter hjemkomsten.</p> <p>US udgav i april 2008 en fact-finding rapport "Protection of victims of trafficking in Nigeria", der bl.a. omhandler situationen for tilbagevendte nigerianere, der har været udsat for handel.</p> <p>I april 2009 har US udgivet endnu en fact-finding rapport vedrørende Nigeria: "Cooperation with the National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and other related matters."</p>
<p>Mandat og rollefordeling blandt de sociale organisationer</p>	<p>Center mod Menneskehandel</p>	<p>Der er udarbejdet resultatkontrakter/interne aftaler med de sociale organisationer, som er med til at implementere handlingsplanen, ligesom der er udarbejdet samarbejdsrapporter mellem en lang række myndigheder, organisationer m.v.</p>

Børn der er handlet til prostitution eller anden udnyttelse – forebyggelse og støtte.		
Undervisning af professionelle	Integrationsministeriet, Center mod Menneskehandel	<p>Red Barnet, Dansk Røde Kors og CMM har i november 2008 afholdt en temadag om handel med børn. Målgrupperne for dagen var døgninstitutioner, Kriminalforsorgen, sikrede institutioner, udvalgte kommuner og asylcentre. CMM og Red Barnet har udviklet en plan for undervisning i efteråret af de sociale myndigheder/kommuner om identifikation og procedurer i forhold til handel med børn.</p> <p>Rigspolitiet har i samarbejde med Red Barnet udarbejdet materiale indeholdende retningslinjer for politiet vedrørende identificering af handlede børn, der bl.a. skal indgå i undervisningen på politiskolens grunduddannelse, ligesom det kan udleveres i forbindelse med anden undervisning herunder i politikredsene.</p>
Formidlingsaktiviteter	Integrationsministeriet, Center mod Menneskehandel	CMM formidler viden på området til pressen, ministerierne, beslutningstagere, studerende m.v. ligesom centret deltager i nationale og internationale netværk på området.
Mandat- og rollefordeling mellem de sociale organisationer	Integrationsministeriet, Ligestillingsafdelingen, Justitsministeriet	<p>Der er indgået kontrakt med Red Barnet og med Dansk Røde Kors. Disse kontrakter klarlægger bl.a. ansvarsfordeling i forhold til opgaver og mandat.</p> <p>US er ved at udarbejde en endelig oversigt over sagsgangene i forskellige typer af sager om menneskehandel til brug for alle parter involveret i de konkrete sager.</p>
Sikkert ophold	Integrationsministeriet, Center mod Menneskehandel	Der har ikke været konkrete tilfælde, hvor sikkert ophold var nødvendigt, men US kan med kort varsel etablere sikkert opholdssted for en uledsaget mindreårig udlænding.
Personlig repræsentant	Integrationsministeriet	Udlændingelovens § 56 a, stk. 1, trådte i kraft den 1. august 2007. Ved udpegningen af den personlige repræsentant skal der tages hensyn dertil, hvis en uledsaget mindreårig har været udsat for menneskehandel. Det betyder, at der skal udpeges en repræsentant, der har en relevant uddannelse eller erfaring, f.eks. en socialrådgiver.
Samarbejde og individuel handleplan	Integrationsministeriet	US har indgået aftale med Dansk Røde Kors om, at de udarbejder individuelle handleplaner for alle uledsagede mindreårige. Dansk Røde Kors skal regelmæssigt afrapportere til US.

Hjemsendelse	Integrationsministeriet	US indgik i marts 2008 kontrakt med IOM om assistance i forbindelse med forberedte hjemsendelser, for så vidt angår udfærdigelse af reintegrationsplan samt modtagelse mv. i hjemlandet, jf. rapportens afsnit herom.
Internationalt netværk udbygges	Integrationsministeriet	Der henvises til punktet "Hjemsendelse" ovenfor.
Internationale initiativer		
Internationale forebyggende initiativer	Udenrigsministeriet, Ligestillingsafdelingen	Der er taget en række initiativer i nordisk og europæisk regi til at fremme fokus på de sociale aspekter af menneskehandel, herunder et fælles nordisk-baltisk statement, en camp for europæiske eksperter på området, et peer review afholdt i Danmark m.v.
Internationale initiativer	Udenrigsministeriet, Ligestillingsafdelingen, Justitsministeriet	<p>Udenrigsministeriet vedtog i 2008 et nyt treårigt Naboskabsprogram for 2008-2012 til 29.5 mio. kr. Programmet er primært rettet mod Belarus (Hviderusland), Moldova og Ukraine.</p> <p>Midtvejs evaluering af Programme against Human Trafficking in Eastern and South Eastern Europe, 2005-2008 blev gennemført i oktober 2007.</p> <p>Danmark arbejdede aktivt for forlængelsen af mandatet for Menneskerettigheds-komiteéns særlige rapportør om menneskehandel. Kraftig dansk støtte til den ny NATO senior koordinator for menneskehandel.</p> <p>I maj 2008 blev det besluttet at udarbejde en nordisk-baltisk strategi til bekæmpelse af menneskehandel. Under Nordisk Ministerråd er der desuden finansieret og igangsat en række projekter med fokus på de sociale aspekter af menneskehandel.</p> <p>Under Østersørådet er der nedsat en Task Force til bekæmpelse af menneskehandel. Danmark har frem til udgangen af juni 2009 formandskabet. Der er vedtaget fem strategiske målsætninger for arbejdet, hvor fokus overordnet er på det praktiske arbejde omkring menneskehandel.</p> <p>Som et led i den forebyggende indsats iværksatte Rigspolitiet i 2008 i samarbejde med Udlændingetjenesten og Udenrigsministeriet ved den danske ambassade i Bangkok det såkaldte "Projekt Thailand". Projektet blev afsluttet ved udgangen af 2008.</p>

		<p>Hensigten med projektet var, at mulige ofre i forbindelse med prostitution allerede i hjemlandet skulle søges udpeget som led i behandlingen af ansøgninger om visa og opholdstilladelser, således at de pågældende kunne identificeres, allerede inden de ankom til Danmark med henblik på i videst muligt omfang at modvirke strafbare forhold. Rigspolitiet havde samtidig en forventning om, at 'Projekt Thailand' muligvis ville kunne medføre afdækning af eventuelle herboende bagmænd og disses eventuelle kontakter i udlandet. Der er endnu ikke foretaget en endelig evaluering af 'Projekt Thailand'.</p> <p>Hertil kommer, at Rigspolitiet jævnligt deltager i konferencer og seminarer mv. vedrørende menneskehandel med henblik på at redegøre for de danske regler på området, udviklingen i prostitutionsmiljøet og de politimæssige udfordringer forbundet hermed.</p> <p>Rigspolitiet deltager endvidere aktivt i det internationale politisamarbejde på området, herunder i regi af Europol og Interpol.</p>
--	--	---